

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права

Віталій ТРЕТЬКО

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Конституційне право України**

Освітньо-професійна програма **Право**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Таблиця 1 – Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Вавринчук Микола Прокопович
Профайл викладача	http://pravo.khnu.km.ua/profesorско-vykladatskyj-sklad/
E-mail викладача(ів)	lvnp610@ukr.net
Контактний телефон	067-3833737
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=5584
Консультації	Очні: _____ ауд. 4-416 Онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	2	3	5	150	68	34		34		82			+	

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна "Конституційне право України" є однією з основних профілюючих дисциплін і займає вагомe місце у підготовці бакалаврів права. Викладається студентам 2 курсу у 1 семестрі. Освоєння курсу для спеціаліста-правознавця є своєрідним фундаментом, на якому базується подальша професійна підготовка. Конституційне право – це як провідна галузь національного права України, яка є необхідною передумовою формування професійної свідомості сучасного фахівця-юриста, дає можливість належним чином орієнтуватись у складних питаннях державо- і нормотворення, зіставляти практику державного будівництва в Україні зі світовими та європейськими стандартами.

Пререквізити: теорія держави і права, конституційне право зарубіжних країн; **кореквізити:** конституційне процесуальне право України, трудове право України, адміністративне право України

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування у студентів як майбутніх спеціалістів права необхідного базису знань про основний закон України - Конституцію, закономірності і тенденції державно-правового розвитку нашої держави.

Завдання дисципліни. Сформувати у здобувачів вищої освіти здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово, здатність бути критичним і самокритичним, цінування та повага різноманітності і мультикультурності, прагнення до збереження навколишнього середовища, повага до честі та гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи, здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права, здатність критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Очікувані результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни повинен: здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання; демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права; пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів; застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки; Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав і інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Тематичний план дисципліни і календар його виконання.

Таблиця 3 – Тематичний план дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Загальна характеристика галузі конституційного права України. Наука конституційного права.	Загальна характеристика галузі конституційного права України. Наука конституційного права.	Опрацювання теоретичного матеріалу.	7	[1,с.5-36;2,с.9-48;3,с.16-80]
2	Основи вчення про конституцію.	Основи вчення про конституцію.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.	5	[1,с.5-36;2,с.51-69;3,с.16-80]
3	Загальні засади конституційного ладу України.	Загальні засади конституційного ладу України.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	7	[1,с.44-92;2,с.125-147;3,с.91-97]
4	Основи правового статусу людини громадянина.	Основи правового статусу людини громадянина.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	7	[1,с.44-92;2,с.153-169;3,с.113-134]
5	Народні волевиявлення (вибори, референдум).	Народні волевиявлення (вибори, референдум).	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	7	[1,с.100-109;2,с.198-217;3,с.97-113]
6	Конституційна система органів державної влади України.	Конституційна система органів державної влади України.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного завдання.	7	[1,с.116-118;2,с.226-256;3,с.134-141]
7	Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.	Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	7	[1,с.121-151;2,с.226-256;3,с.151-162]
8	Конституційно-правовий статус Президента України.	Конституційно-правовий статус Президента України.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	7	[1,с.153-162;2,с.279-321;3,с.162-172]
9	Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади.	Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	7	[1,с.165-181;2,с.321-365;3,с.172-185]
10	Конституційно-правові основи судової системи та органів прокуратури.	Конституційно-правові основи судової системи та органів прокуратури.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	7	[1,с.184-209;2,с.97-125;3,с.185-196]
11	Територіальний устрій України.	Територіальний устрій України.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	7	[1,с.222-245;2,с.365-387;3,с.134-141]
12	Конституційно-правові основи місцевого самоврядування.	Конституційно-правові основи місцевого самоврядування.	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	7	[1,с.248-273;2,с.387-396;3,с.141-151]
			Всього	82	

Примітка: * Лекції і практичні заняття проводяться щотижня по дві години

Політика дисципліни.

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і

навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, курсову роботу та інші домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. При виконанні курсової роботи з дисципліни студент має дотримуватися політики доброчесності. У разі наявності плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати курсову роботу за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати задачі; своєчасне виконання домашніх завдань з теми.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота	Підсумковий контроль
Усне опитування (обов'язковий мінімум оцінок – 5)	Тестовий контроль	Реферат	Іспит
0,4	0,1	0,1	0,4

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 25. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестові завдання	1–13	14–16	17–22	23–25
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ECTS	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання
A	4,75-5,00	5	Зараховано Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків. Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками. Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками. Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією. Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
B	4,25-4,74	4	
C	3,75-4,24	4	
D	3,25-3,74	3	
E	3,00-3,24	3	
FX	2,00-2,99	2	Незараховано Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.
F	0,00-1,99	2	

Контрольні питання з дисципліни.

1. Поняття конституційного права.
2. Предмет галузі конституційного права.
3. Різниця між конституційним і державним правом.
4. Метод конституційно-правового регулювання.
5. Місце конституційного права в системі національного права України.
6. Структура предмета галузі конституційного права України.
7. Система галузі конституційного права України.

8. Конституційно-правові норми та їхні особливості.
9. Конституційно правові інститути.
10. Конституційні правові відносини та їх особливості.
11. Класифікація конституційно-правових відносин.
12. Об'єкт конституційно-правових відносин
13. Суб'єкт конституційно-правових відносин.
14. Поняття конституційно-правової відповідальності.
15. Форми та підстави конституційно-правової відповідальності.
16. Джерела галузі конституційного права.
17. Предмет науки конституційного права.
18. Поняття конституції, конституція юридична та конституція фактична.
19. Історія світового конституційного розвитку.
20. Зміст та функції конституції.
21. Порядок прийняття конституції.
22. Види конституцій (за формою, терміном дії, способом прийняття, порядком зміни, внесення поправок і доповнень).
23. Зародження та розвиток конституціоналізму в Україні.
24. Особливості розроблення і прийняття Конституції України 1996 року.
25. Структура Конституції України 1996 року.
26. Юридичні властивості Конституції України як Основного Закону.
27. Поняття конституційного ладу України, його співвідношення з державним ладом.
28. Державна влада та громадське суспільство.
29. Засади конституційного ладу України.
30. Гуманістичні засади конституційного ладу України.
31. Суверенітет народу України.
32. Республіканська форма правління.
33. Характеристика парламентської республіки.
34. Характеристика президентської (дуалістичної) республіки.
35. Унітарний державний устрій.
36. Характеристика федеративної держави.
37. Характеристика України як конституційної держави.
38. Економічні, політичні, соціальні та духовно-культурні засади конституційного ладу.
39. Конституційне закріплення обов'язків, завдань і функцій української держави.
40. Принцип політичної та ідеологічної багатоманітності.
41. Гарантії конституційного ладу України.
42. Сучасна концепція прав людини та її відображення в Конституції України.
43. Сучасні підходи до визначення взаємовідносин людини і держави.
44. Сучасний етап розвитку конституційно – правового статусу людини і громадянина в Україні.
45. Принцип правового статусу людини і громадянина.
46. Громадянство України (принципи, належність до громадянства України).
47. Підстава набуття громадянства України.
48. Підстави припинення громадянства України.
49. Повноваження органів та організацій які беруть участь у вирішенні питань громадянства. 50. Основні права , свободи та обов'язки людини та громадянина.
51. Політичні права і свободи.
52. Основні обов'язки людини і громадянина.
53. Гарантії прав і свобод людини і громадянина.
54. Європейський суд з прав людини.
55. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні.
56. Вибори, виборче право.
57. Принципи виборчого права України.
58. Виборча система України.
59. Виборчі процеси в Україні.
60. Повноваження Центральної виборчої комісії.
61. Поняття і види референдумів. 62. Поняття та ознаки органів державної влади України.
63. Система органів державної влади України.
64. Принципи організації та діяльності органів державної влади.
65. Місце Верховної Ради України в системі органів державної влади.
66. Функції Верховної Ради України.
67. Статус народного депутата України.
68. Компетенція Верховної Ради України.
69. Організація Верховної Ради України.
70. Депутатську фракції, коаліція депутатських фракцій, її повноваження.
71. Порядок роботи Верховної Ради України.
72. Законодавчий процес та його стадії.
73. Місце та роль президента України в конституційній системі органів державної влади.
74. Порядок обрання Президента України. та строк його повноважень.

75. Функції та компетенція Президента України.
76. Місце та роль Кабінету Міністрів України в системі органів державної влади.
- 77.Склад та порядок формування Кабінету Міністрів України.
- 78.Компетенція Кабінету Міністрів України згідно ст.116 Конституції України.
- 79.Центральні органи виконавчої влади.
80. Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом.
- 81.Місцеві органи виконавчої влади.
- 82.Конституційні заходи правосуддя в Україні.
- 83.Судова система України. Функції судової влади.
- 84.Правовий статус суддів.
- 85.Конституційно-правовий статус Вищої ради юстиції.
- 86.Конституційний Суд України.
- 87.Конституційно-правовий статус прокуратури.
- 88.Завдання і функції прокуратури.
89. Територіальний устрій України.
90. Система адміністративно-територіального устрою України.
91. Політико-правова природа та історико - теоретичні основи місцевого самоврядування.
- 92.Сучасна законодавча концепція місцевого самоврядування.
- 93.Принципи, завдання та функції місцевого самоврядування.
- 94.Історія становлення місцевого самоврядування в Україні.
- 95.Основи місцевого самоврядування в Україні.
96. Система місцевого самоврядування.
97. Сфера компетенції та повноваження місцевого самоврядування.
- 98.Гарантії та захист прав місцевого самоврядування.

Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України: за станом на 2 червня 2016 р. URL:
2. В.О. Боняк, В.А. Завгородній, А.В. Самотуга, Л.А. Філяніна. Конституційне право України : навч. посібник [для підгот. до іспиту за кредитно-модульною сист. навчання]. 2-е вид., перероб. і доп. Дніпро : ДДУВС, 2017. 293 с.
3. Завгородній В.А. Конституційне право: конспект лекцій. Дніпро: ДДУВС, 2016. 146 с.
4. Конституційне право України: навчально-методичний посібник / Д.С. Терлецький та ін. Одеса: НУ "ОЮА", 2020. 242 с.
5. Конституційне право України: навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять для студентів II курсу першого (бакалаврського) рівня галузь знань 08 "Право" спеціальності 081 "Право" / уклад.: Ю. Г. Барабаш, В. П. Колісник, Т. М. Слінько та ін. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. – 178 с.

Додаткова література

1. Декларація про Державний суверенітет України // ВВР. – 1990. – № 31. – Ст. 429;
2. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р.//Там само;
3. Виборчий кодекс України від 19.12.2019. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 7, № 8, № 9, ст.48;
4. Ковалів М.В., Гаврильців М.Т., Бліхар М.М. Конституційне право України: Навчальний посібник. Львів: ТОВ «Ліга-прес», 2014. 402 с.
5. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 13, ст.65;
6. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 50, ст.540;

7. Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991 р. // ВВР. – 1991. – № 38. – Ст. 502;
8. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 14-15, № 16-17, ст.133;
9. Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 3, ст. 17;
10. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 20, ст.99.

Завідувач кафедри права _____ М.П. Вавринчук

Гарант ОПП «Право» _____ С.Й. Кравчук